

Márciusi számunk **Munkabiztonság** rovatából többek között megismerhetik a munkahelyi kockázatértékelésre vonatkozó megváltozott előírásokat, beleértve a speciális esetekre vonatkozóakat is. **Foglalkozás-egészségügy** rovatunkban gyakorlati szempontú útmutatót olvashatnak a munkahelyi elsősegélynyújtás előírt feltételeinek biztosításáról, valamint a megváltozott munkaképességű személyek ellátása iránti eljárás során alkalmazandó rendelkezéseket is bemutatjuk. Ezt a **Kitekintő**, az új jogszabályok és szabványok követik, majd egy szabálytalan fadöntés során történt **munkabaleset** tanulságait ismerhetik meg.

Munkabiztonság

Változtak az Mvt. kockázatértékeléssel kapcsolatos előírásai

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló *2011. évi CXCI. törvény* módosította az *Mvt.* számos előírását. E törvényben megjelent, hatályba lépett módosítások megismerése általában problémát okoz a jogalkalmazók jelentős részének, mert a címből még véletlenül sem lehet következtetni arra, hogy a munkavédelem „legfontosabb” törvényének módosításait is tartalmazza.

Az *Mvt.* kockázatértékeléssel kapcsolatos módosítása gyakorlatilag minden munkáltatót érint, ismerete – hatósági szankcionálhatósága miatt – elengedhetetlen a munkáltatók, munkavédelmi szakemberek részére egyaránt.

Az eddigi gyakorlat alapján a kockázatértékelést – eltérő jogszabályi rendelkezés hiányában – a munkáltatónak:

- I. veszélyességi kategóriába soroltaknál legkésőbb a tevékenység megkezdésétől számított hat hónapon belül,
- egyébként egy éven belül,
- azt követően indokolt esetben,
- illetve évenként kellett felülvizsgálni.

A munkáltatók munkavédelmi kötelezettségei közül az egyik legnagyobb terhet – főleg a kis- és középvállalkozások számára – ennek a kötelezettségnek teljesítése jelenti.

Az *Mvt.* 54. § (2) módosítása egyértelműen kimondja, hogy a **munkavédelmi kockázatok mennyiségi értékelésére** (a

Tartalom

**Szerzők: Felföldi Krisztina,
Kálmán László**

A kézirat lezárásának dátuma: 2012. február 22.

Munkabiztonság

- A kötelező kockázatértékelést érintő változások
- A nyilvánosan elérhető telefonszolgáltatás új műszaki követelményei a segélyhívások támogatása érdekében

Foglalkozás-egészségügy

- Munkahelyi elsősegélynyújtás – de hogyan?
- A megváltozott munkaképességű személyek komplex minősítésére vonatkozó új szabályok

Kitekintő

- Hírek
 - A NMH Munkavédelmi és Munkaügyi Igazgatóság közleménye a 2012. évre szóló munkaügyi és munkavédelmi ellenőrzési irányelvekről
- Szabványok
- Jogszabályok

Egy munkabaleset tanulságai

- Ismét szabálytalan fadöntés

Olvasóink kérdezték

Tisztelt Előfizetőnk!

Honlapunkon letölthető, szerkeszthető Word formátumú **iratmintákat talál!**

Honlapunk címe, melyen a szolgáltatás elérhető: **www.forum-media.hu**

Felhasználói név: **MVszaklap**

Jelszó: **mved782**

Munkavédelemmel kapcsolatos kérdéseit az alábbi e-mail címre várjuk: **olvasoikerdesek@forum-media.hu**

munkahigiénés vizsgálatok elvégzésére) **kizárólag** az egészségvédelmi határértékkel szabályozott kóroki tényezők előfordulása esetén van szükség.

Az Mvt. 54. § (3) módosítása – főleg a kis- és középvállalkozások terheinek csökkentése érdekében – átfogóan módosította a kockázatértékelés elkészítésére és dokumentálására vonatkozó szabályokat.

Az Mvt. 54. § (3) bekezdésének módosítása alapján a munkáltató – eltérő jogszabályi rendelkezés hiányában – **a kockázatértékelést**, a kockázatkezelést és a megelőző intézkedések meghatározását:

- a tevékenység megkezdése előtt,
- azt követően indokolt esetben, de legalább három-évente köteles elvégezni.

Indokolt esetnek kell tekinteni különösen:

- az alkalmazott tevékenység, technológia, munkaeszköz, munkavégzés módjának megváltozását, illetve
- minden olyan, az eredeti tevékenységgel összefüggő változtatást, amelynek eredményeképpen a munkavállalók egészségét, biztonságát meghatározó munkakörülményi tényezők megváltozhattak – ideértve a munkaklíma-, zaj-, rezgésterhelést, légállapotokat (gázállapotú, por, rost légszennyezők minőségi, illetve mennyiségi változását).

Soron kívül el kell végezni a kockázatértékelést, ha:

- az alkalmazott tevékenység, technológia, munkaeszköz, munkavégzés módjának hiányosságával összefüggésben bekövetkezett munkabaleset, fokozott expozíció, illetve foglalkozási megbetegedés fordult elő, vagy
- a kockázatértékelés a külön jogszabályban meghatározott szempontokra nem terjedt ki.

A munkahelyi kockázatértékelés kiterjedhet az egyéni védőeszközök meghatározására is.

Az Mvt. előírásai alapján az eddigi gyakorlat lényegesen megváltozott:

- A kockázatértékelést a **tevékenység megkezdése előtt kell elvégezni**, nem teszi lehetővé, hogy a tevékenység megkezdésétől számítva később – tehát bizonyos üzemi tapasztalatok birtokában – kerüljön elvégzésre.
- Általános esetben **megszűnt az évenkénti felülvizsgálati kötelezettség**.
- Az évenkénti felülvizsgálat helyett **indokolt esetben, de legalább háromévente a munkáltató köteles a kockázatértékelést újból elvégezni**.
- „**Eltérő jogszabályi rendelkezés**” az évenkénti felülvizsgálat kötelezettségét azonban esetenként fenntartja (pl. zaj).

Szükséges az „**eltérő jogszabályi rendelkezések**”-ről is néhány szót szólni.

Az „**Eltérő jogszabályi rendelkezések**” az Mvt. 54. § (3) bekezdésében szabályozottaktól másképpen határozzák meg a munkahelyi kockázatértékelés, kockázatbecslés, kockázatkezelés végrehajtásának időbeli rendelkezéseit. Döntően az egészségügyi rendeletek a kockázatértékelés, becslés gyakoriságára, felülvizsgálatára más követelményeket állapítanak meg, ezért az eltérő előírásokat figyelemmel kell kísérniük az érintett munkáltatóknak, hogy a jogszabályi követelményeknek megfeleljenek.

- A biológiai tényezők hatásának kitett munkavállalók egészségének védelméről szóló **61/1999. (XII. 1.) EüM rendelet** 3. § (3) bekezdése alapján:

„A kockázat becslését évente, továbbá minden olyan esetben meg kell ismételni, amikor a körülmények megváltozása a munkavállaló biológiai tényezőkkel történő expozícióját befolyásolhatja.”

- A foglalkozási eredetű rákkeltő anyagok elleni védekezésről és az általuk okozott egészségkárosodások megelőzéséről szóló **26/2000. (IX. 30.) EüM rendelet** 4. §-a alapján:

„(3) A munkáltató – amennyiben a fővárosi és megyei kormányhivatal munkavédelmi felügyelősége indokolt esetben nem ír elő nagyobb gyakoriságot – a kockázatbecslést legalább kétévenként megismételteti...”

(4) A kockázatbecslést meg kell ismételni minden olyan változás esetében, amely hatással lehet a munkavállalók rákkeltővel történő expozíciójára.”

- A rezgésexpozíciónak kitett munkavállalókra vonatkozó minimális egészségi és munkabiztonsági követelményekről szóló **22/2005. (VI. 24.) EüM rendelet** 4. §-a alapján:

„ (7) A munkáltatónak olyan kockázatértékeléssel kell rendelkeznie, amely meghatározza, hogy milyen intézkedéseket kell megtenni az 5. és 6. § rendelkezései szerint. A kockázatértékelésnek papír alapú adathordozón hozzáférhetőnek kell lennie.

(8) A kockázatértékelést évenként aktualizálni kell, soron kívül akkor kell felülvizsgálni, ha olyan változás következett be, amely azt szükségessé teszi, vagy ha az egészségügyi vizsgálat eredménye azt indokolja.”

- A munkavállalókat érő zajexpozícióra vonatkozó minimális egészségi és biztonsági követelményekről szóló **66/2005. (XII. 22.) EüM rendelet** 7. § (3) bekezdése alapján:

„A kockázatértékelést az Mvt. 54. § (3) bekezdése alapján **első alkalommal legkésőbb a munkáltató tevékenységének megkezdésétől számított egy éven belül, azt követően indokolt esetben köteles elvégezni és azt évenként felülvizsgálni.** Indokolt esetnek kell tekinteni különösen a kockázatok (munkakörülmények, az alkalmazott technológia, veszélyes anyag, készítmény, munkaeszköz, munkavégzés) lényeges megváltozását, illetőleg új technológia, veszélyes anyag, munkaeszköz, munkaszervezés bevezetését, alkalmazását, vagy ha az egészségügyi vizsgálat azt indokolja.”

- Az azbeszttel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről szóló **12/2006. (III. 23.) EüM rendelet** 3. §-a alapján:

„(1) Minden olyan tevékenység esetében, **amikor azbeszt-expozíció kockázata feltételezhető, a munkáltató köteles az Mvt. 54. §-a szerinti kockázatértékelést elvégezni, amelyből megállapítható a munkavállalót érő azbeszt-expozíció jellege és mértéke.**”

„(3) Az (1) bekezdés szerinti kockázatértékelésről a munkáltató – az Mvt. 70. §-ának megfelelően – konzultációt folytat a munkavállalókkal, illetve a munkavédelmi képviselőkkel. **A kockázatértékelést soron kívül felül kell vizsgálni, ha okkal feltételezhető, hogy az nem megalapozott, továbbá ha a munkavégzés körülményeiben lényeges változás történt.**”

- A munkavállalókat érő mesterséges optikai sugárzás expozícióra vonatkozó minimális egészségi és biztonsági követelményekről **szóló 22/2010. (V. 7.) EüM rendelet** 6. § (1) bekezdése alapján:

„A munkáltatónak olyan kockázatértékeléssel kell rendelkeznie, amely az 5. § alapján meghatározott becslési, mérési, illetve számítási adatokon alapul, és amely tartalmazza a szükséges intézkedések meghatározását. **A kockázatértékelést az Mvt. 54. § (3) bekezdésében előírt indokolt esetben és meghatározott gyakorisággal felül kell vizsgálni.** A kockázatértékelésnek – beleértve az annak alapját képező adatokat is – papír alapú adathordozón hozzáférhetőnek kell lennie, és azt meg kell őrizni a mesterséges optikai sugárzást kibocsátó berendezés használatának befejezését követő 5 évig.”

A felsorolás is mutatja, hogy a **jogszabályok nem koherens előírásokat tartalmaznak, alkalmazásuk bizonytalanságot jelent a jogalkalmazók számára.** Azok a munkáltatók, akiknek munkahelyein pl. különféle „egészségügyi kockázatok” is vannak, a kockázatértékeléssel kapcsolatos jogszabályi kötelezettségeiknek csak kompromisszumok árán tudnak eleget tenni.

Az egyes jogszabályok eltérő fogalmakat használnak, pl. évenkénti felülvizsgálat, aktualizálás, a kockázatértékelés megismétlése, az időintervallumok, a gyakoriság is eltérő (1–3 év), az „indokolt eset” és „soron kívüli elvégzés” kötelezettségek általában megjelennek. Indokolt lenne a „Eltérő jogszabályi rendelkezések” harmonizálása az értelmezés, az egységes végrehajtás biztosítása céljából.

Szükséges kihangsúlyozni, hogy a „felülvizsgálat”, „aktualizálás” stb. során át kell tekinteni:

- a kockázatértékeléskor megállapított hiányosságok felszámolására, a kockázatok csökkentésére megtett intézkedések végrehajtását, hatékonyságát;
- össze kell állítani azon intézkedések listáját, amelyek a következő időszakban tervezünk a biztonság javítása érdekében megvalósítani;
- minden felülvizsgálat, stb. dokumentált legyen, a tervezett intézkedések felelőseit, határidőit a dokumentum tartalmazza.

A 3/2012. (I. 24.) NMHH rendelet az egységes európai segélyhívó számra és a nemzeti segélyhívó számokra irányuló segélyhívások támogatása érdekében a nyilvánosan elérhető telefonszolgáltatásra vonatkozó műszaki követelményekről

A rendelet előírásai a nyilvánosan elérhető belföldi telefonszolgáltatást nyújtó elektronikus hírközlési szolgáltatókra vonatkoznak, akik a segélyhívó szolgálatok megbízásából üzemeltetett 112-es egységes európai segélyhívó számon, valamint a 104, 105, 107 nemzeti segélyhívó számokon elérhető segélyszolgálati állomásokon telefonszolgáltatást nyújtanak

A rendelet meghatározza azokat az alapvető műszaki követelményeket, amelyeket az elektronikus hírközlési szolgáltatóknak a későbbiekben biztosítani kell.

Minden segélyszolgálati állomásnak rendelkeznie kell:

- a telefonhálózathoz való olyan – tényleges telefonszámmal címezhető – hozzáféréssel, amely alkalmas több hívás egyidejű fogadására, továbbá

- az üzenethálózathoz való – egyedi kapcsolatos címmel címezhető – hozzáféréssel.

A szolgáltatók kötelesek az általuk felügyelt hálózatot olyan műszaki képességekkel ellátni, illetve az üzenethálózattal való együttműködését úgy biztosítani, hogy a hálózat – előre nem látható és el nem hárítható külső akadály felmerülése kivételével – alkalmas legyen:

- az adott segélyhívó számra (112, 104, 105, 107) kezdeményezett segélyhívásnak a hozzárendelhető területileg elsődlegesen illetékes segélyszolgálati állomás, illetőleg annak elérhetetlensége esetén a területileg másodlagosan illetékes segélyszolgálati állomás tényleges telefonszámára történő továbbítására, továbbá
- a segélyhívó fél hívásának azonosításához szükséges adatok átadására, illetve a helymeghatározási adatok másodlagos segélyszolgálati állomással kapcsolatos címére történő továbbítására.

A hírközlési hatóság műszaki specifikációban határozza meg a szolgáltatók és az *Egységes Segélyhívó Rendszer* közötti műszaki együttműködés részleteit, valamint a hívó fél helyére vonatkozó információ pontosságára és megbízhatóságára vonatkozó kritériumokat is.

Foglalkozás-egészségügy

Munkahelyi elsősegélynyújtás – de hogyan?

Az Mvt. 45. § a munkáltató feladatává teszi a munkahelyi elsősegélynyújtás feltételeinek biztosítását.

„A munkahelyen – jellegének, elhelyezkedésének, a veszélyforrásoknak, a munkavállalók létszámának, a munka szervezésének megfelelően – biztosítani kell a munkahelyi elsősegélynyújtás tárgyi, személyi és szervezési feltételeit.”

A 3/2002. (II. 8.) SZCSM–EüM együttes rendelet enélkül **részletesebben szabályozza** a követelményeket.

„20. § (1) Minden munkahelyen és műszakban a tevékenység és a munkafolyamatok veszélyességétől, illetve az ott dolgozók számától függően kialakított elsősegélynyújtó felszerelést vagy mentődobozt és a munkavállalók közül **kiképzett, elsősegélynyújtásra kijelölt** személy jelenlétét kell biztosítani. Egy vagy több elsősegélynyújtásra szolgáló – hordággal is könnyen megközelíthető – helyiséget kell biztosítani ott, ahol a helyiségek mérete, a végzett tevékenység jellege és a balesetek gyakorisága ezt indokolja.

(2) Az elsősegélynyújtó felszerelést, a mentődobozt és a tevékenységtől függően hordággal, megfelelő mennyiségben és minőségben, jól látható, könnyen és gyorsan elérhető, szennyeződéstől védett helyen kell készenlétben tartani.

(3) Gondoskodni kell az elhasznált, lejárt, használhatatlan eszközök pótlásáról.

(4) Az elsősegélyhelyeket és a hozzájuk vezető utakat a külön jogszabályban meghatározottak szerint kell jelölni.

(5) Az elsősegélynyújtó felszereléssel, az elsősegélynyújtó hely kialakításával és az elsősegélynyújtás megszervezésével kapcsolatos további követelményeket, valamint a kijelölt elsősegélynyújtók képzése, továbbképzése tekintetében az irányadó előírásokat külön jogszabály tartalmazza.”

A jogszabályi kötelezés alapján az üzemekben, minden munkahelyen (közintézményekben, iskolákban, vízügyi létesítményekben, gazdálkodó egységekben, sporteseményeken, kulturális rendezvényeken stb.) **állandóan készenlétben kell tartani az elsősegélynyújtáshoz szükséges felszereléseket, biztosítani kell az elsősegélynyújtást szakszerűen alkalmazni tudó személyzetet.**

Az elsősegélynyújtás törvényi kötelezésének végrehajtását **nem segíti elő**, hogy a részleteket tartalmazó 15/1972. (VIII. 5.) EüM rendelet 2009. január 1-jétől hatályát veszítette, helyette – e témakörben – másik nem jelent meg, az új rendelet tervezete évek óta bolyong a jogi és szakmai egyeztetések útvesztőiben.

Általános tapasztalat, hogy **a munkahelyi elsősegélynyújtás körülményei** – amelyet a 3/2002. (II. 8.) SzCSM–EüM együttes rendelet ír elő – **az elmúlt években általánosságban romlottak.** Az újonnan alakult kis- és középvállalkozások kellő információk hiányában nehezen boldogulnak, kevésbé tudnak olcsó és hatékony megoldásokat önmaguknak biztosítani a munkahelyi elsősegélynyújtást illetően. Nincsenek irányadó normatívák az elsősegély felszerelésekre, az elsősegélynyújtók számát tekintve sem.

Az elsősegélynyújtók képzése, továbbképzése – bár az interneten számos szervezet, vállalkozás ajánlata olvasható – nem szabályozott. A vállalkozások csak nehézségek árán és kockázatokkal tudják eldönteni, hogy melyik „kiképzettség” biztosító szolgáltatást fogadják el.

Az új jogszabály hatálybalépéséig célszerű figyelembe venni:

- korszerűtlensége ellenére a hatályon kívülre helyezett 15/1972. (VIII. 5.) EüM rendeletet,
- az elsősegélynyújtó felszerelésekre vonatkozó MSZ 13 553 szabvány előírásait,
- a munkahelyi kockázatértékelések megállapításait (veszélyforrások, kockázatok, kockázatok mértéke),
- illetve a foglalkozás-egészségügyi szolgáltató véleményét – különösen a mentődobozok tartalmának

összeállításánál – kikérni a munkahelyi elsősegélynyújtás biztosítása céljából.

A személyi és tárgyi feltételek meghatározásánál – többek között – figyelembe kell venni:

- a munkavállalói létszámot,
- munkát végző tanulók, kiképzés alatt állók, a kölcsönzött munkaerő létszámát,
- a szolgáltatást igénybe vevők, vendégek stb. a veszélyforrások hatókörében tartózkodók számát,
- az alkalmazott technológiák, tevékenységek veszélyességét,
- a fokozott kockázattal járó tevékenységeket [pl. áramütés kockázatával járó feszültség alatt vagy feszültség közelében végzett munkák, a veszélyes anyagokkal és veszélyes készítményekkel történő munkavégzés],
- az előforduló balesetek, sérülések gyakoriságát, jellegét,
- a telephelyek számát, méreteit.

A Munkavédelmi és Munkaügyi Igazgatóság Munkavédelmi Tanácsadó Szolgálatához érkezett kérdések szerint többekben felmerült, hogy a gépjárművezetői engedély megszerzése során tett elsősegélyvizsga:

- elégséges-e a munkahelyi elsősegélynyújtási feladatok ellátásához?
- gyakorlatilag a gépjármű vezetői engedély feljogosít-e a munkahelyi elsősegélynyújtásra?

Álláspontjuk szerint: „*az egészségügyi vizsga csak a vezetői engedély kiadásának feltétele, önmagában nem jelent elsősegélynyújtó képzettséget.*”

A vizsga témája a közúti elsősegélynyújtás leszűkített területe. A vezetői engedélyhez szükséges elsősegélynyújtó ismereteket csoportosan és igen kevés óraszámban sajátítják el a leendő járművezetők.

*A 27/1995. (VII. 25.) NM rendelet a foglalkozás-egészségügyi szolgáltatásról **közreműködési kötelezettséget ír elő** a szolgálatnak a munkahelyi elsősegélynyújtás tárgyi, személyi és szervezeti feltételeinek kialakításában, az elsősegélynyújtók szakmai felkészítésében. Összességében megállapítható, hogy a munkahelyi elsősegélynyújtási ismeretekkel azonosnak nem fogadhatók el a közúti elsősegélynyújtás jogosítványhoz szükséges ismeretek, ezért a gépjármű vezetői engedély birtokosa nem kiképzett munkahelyi elsősegélynyújtó.”*

7/2012. (II. 14.) NEFMI rendelet a komplex minősítésre vonatkozó részletes szabályokról

A megváltozott munkaképességű, egészségkárosodott személyek ellátórendszere átalakításának célja, a komp-

lex rehabilitáció szerepének hangsúlyosabbá tételével, eszköztárának bővítésével a foglalkoztatás elősegítése. A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló **2011. évi CXCI törvényben** a célok elérése érdekében került átalakításra a jövedelempótló ellátások rendszere, valamint a megváltozott munkaképességűek foglalkoztatásához nyújtott támogatási formák összessége.

Az ellátórendszerben elérni kívánt átláthatóság, továbbá a hatékonyság növelése szükségessé tette az ellátási kategóriák számának csökkentését, a foglalkoztathatósági szempontok markánsabb érvényesítését, melynek fontos eleme a komplex minősítés szempontrendszerének átdolgozása.

2012. január elsejével a rokkantsági nyugdíj, a rendszeres szociális járadék, az átmeneti járadék ellátástípusok megszűntek. Helyettük új, egységes ellátások kerültek bevezetésre:

- a rehabilitációs ellátás – foglalkoztatásra, rehabilitációra javasolt személyek jövedelempótló ellátása;
- a rokkantsági ellátás – a foglalkoztatásra, rehabilitációra nem javasolt személyek jövedelempótló ellátása.

A **7/2012. (II. 14.) NEFMI rendelet** a komplex minősítésre vonatkozó részletes szabályokról szól. E rendelet szabályait kell alkalmazni a megváltozott munkaképességű személyek ellátása iránti eljárás során, ideértve a jogorvoslati eljárást és főszabály szerint a döntés bírósági felülvizsgálatát is, továbbá akkor is, ha jogszabály a kérelmező, igénylő komplex minősítését rendeli el.

A komplex minősítés során:

- az egészségi állapot, valamint az önellátási képesség orvos-szakmai szempontú vizsgálatát a szakértői bizottság orvos-szakértője,
- a rehabilitálhatóság foglalkoztatási szempontú vizsgálatát a szakértői bizottság foglalkozási rehabilitációs szakértője,
- a rehabilitálhatóság foglalkoztatási szempontú vizsgálatát a szakértői bizottság szociális szakértője végzi.

A komplex minősítés során a szakhatósági állásfoglalás:

- az egészségi állapot, valamint az önellátási képesség orvos-szakmai szempontú megítélése tekintetében kizárólag az orvos-szakértő,
- a rehabilitálhatóság foglalkoztatási szempontú megítélése tekintetében – ideértve az egyes körülményekhez tartozó pontérték megállapítását és azon körülmények fennállásának megállapítását, amelyek előfordulása esetén a rehabilitáció nem javasolt – kizárólag a foglalkozási rehabilitációs szakértő,

- a rehabilitálhatóság szociális szempontú megítélése tekintetében – ideértve az egyes körülményekhez tartozó pontérték megállapítását és azon körülmények fennállásának megállapítását, amelyek előfordulása esetén a rehabilitáció nem javasolt – kizárólag a szociális szakértő véleménye alapján készül el.

Amennyiben a komplex minősítés során a szakértői bizottság orvos-szakértői között az egészségi állapot mértékére vonatkozóan vagy az önellátási képesség orvos-szakmai szempontú megítélése tekintetében vita van, akkor abban a bizottság elnöke dönt.

Ha a komplex minősítés során a megváltozott munkaképességű személy rehabilitálhatósága megállapításra került, a rehabilitációs javaslatot a szakértői bizottság tagjai együttesen készítik el. A javaslat tartalmazza a rehabilitáció lehetséges irányát (foglalkozási csoportok, alcsoportok), a rehabilitációs szükségleteket, a rehabilitációhoz szükséges időtartamot (legfeljebb 3 év lehet).

A komplex minősítés kritériumait a rendelet mellékletei tartalmazzák:

- az egészségi állapot, valamint az önellátási képesség orvos-szakmai szempontú vizsgálatát az 1. melléklet szerint,
- a rehabilitálhatóság foglalkoztatási szempontú vizsgálatát a 2. melléklet szerint,
- a rehabilitálhatóság szociális szempontú vizsgálatát a 3. melléklet szerint kell elvégezni.

Az egészségi állapot vizsgálatokor az össz-szervezeti egészségkárosodás százalékos mértékét szervrendszerenként, betegségcsoportonként állapítják meg. Több szervrendszert érintő károsodás esetén az együttes értékelés történik.

Az egészségi állapot százalékos mértékét az össz-szervezeti egészségkárosodás mértékének figyelembevételével állapítják meg, úgy, hogy százból az össz-szervezeti egészségkárosodás mértékét kivonják.

A rendelet tartalmazza a megváltozott munkaképességű személyek ellátásáról és egyes törvények módosításáról szóló **2011. évi CXCI. törvényben** meghatározott minőségi kategóriákba való besorolás kritériumait.

Kitekintő

A Nemzeti Munkaügyi Hivatal Munkavédelmi és Munkaügyi Igazgatóság közleménye a 2012. évre szóló munkaügyi és munkavédelmi ellenőrzési irányelvekről

Az NMH Munkavédelmi és Munkaügyi Igazgatósága, továbbá a fővárosi és megyei kormányhivatalok munkavédelmi és munkaügyi szakigazgatási szerve munkaügyi felügyelősége (a továbbiakban: munkaügyi felügyelőség) célja – figyelemmel az Egyszerű Állam című középtávú kormányzati programban foglalt alapelvekre is –, hogy a munkaügyi előírások végrehajtását szolgáló tájékoztató és felvilágosító tevékenysége megerősítésével és széles körű biztosításával hozzájáruljon a munkaerőpiac szereplőinek tájékoztatásához.

Egyértelmű elvárásokat és megbízható, hivatalos információkat közvetítsen a változó jogszabályi környezet alapján irányadó foglalkoztatási szabályokról, a jogkövető magatartási formákról, követendő eljárásról.

A munkaügyi ellenőrzés célja annak elősegítése, hogy a munkavállalók alapvető jogai érvényesüljenek, csökkenjen a tisztességes, jogkövető vállalkozások versenyhátránya, és ezáltal Magyarországon minél több új, legális (adózó) munkahely jöjjön létre.

A munkaügyi felügyelőség jogalkalmazási gyakorlatában jusson érvényre a szolgáltató közhatalom elve, a bizalom a tisztességnek és a következetesség.

A munkaügyi felügyelőség törekedjen arra, hogy a munkaügyi eljárások eredményeképpen a munkavállaló jogvédett érdekei szempontjából megfelelő intézkedés szülessen.

Irányelvek a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) 81/A. § (2) alapján

I. Általános elvek

1. A munkavédelmi szakmai tevékenység az európai jogi aktusok és a hazai szabályozások maradéktalan megtartására és érvényesítésére, ezáltal a munkahelyi elsődleges megelőzés szolgálatára épüljön. A szakmai tevékenység tükrözze a megelőzésre irányuló szemléletet, a munkavédelmi hatósági ellenőrzések során mutatkozzon meg az elkötelezettség a munkavédelem társadalmi hasznossága iránt.

2. A Nemzeti Munkaügyi Hivatal Munkavédelmi és Munkaügyi Igazgatósága (a továbbiakban: Igazgatóság), továbbá a fővárosi és megyei kormányhivatalok munkavédelmi és munkaügyi szakigazgatási szervei munkavédelmi felügyelő-ségeinek (a továbbiakban: munkavédelmi felügyelőség) célja, hogy a munkavédelmi előírások végrehajtását és a megelőzést szolgáló tájékoztató, felvilágosító tevékenységével következetesen elősegítse az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó szabályok ellenőrzését és megtartását.
3. A munkavédelmi ellenőrzés célja a munkahe-lyeken előforduló szabálytalanságok feltárása, az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó szabályok megtartá-sának biztosítása.
4. A munkavédelmi felügyelőség jogkövető gyakor-latában jusson érvényre a szolgáltató közhatalom elve, a bizalom a tisztességnek és a következetes-ségnek, valamint a komplexitás az egységes, a fo-kozatos és arányos intézkedésekben.
5. Azoknál a munkáltatóknál, akiknél a felügyelői intézkedések ellenére nem tapasztalható jogkövető magartás, teljes hatósági szigorral kell fellépni.

II. A munkavédelmi ellenőrzés elvei

• A 2012. év kiemelt ellenőrzési, vizsgálati céljai

1. A munkavédelmi felügyelőség növelje az ellen-őrzések hatékonyságát azok tervezésével, az elő-zetes bejelentéssel végzett és elsősorban a nagy létszámú munkavállalót foglalkoztató munkál-tatók gyakoribb és tartalmában részletesebb el-lenőrzéseinek prioritásával.
2. A munkavédelmi hatósági ellenőrzés a munka-helyen a munkabiztonsági szabályszegések és a munkaegészségügyi kóroki tényezők feltárására és vizsgálatára egyaránt térjen ki. A munkavé-delmi eljárások során gyors és szakszerű eljá-rással segítse a munkavállalókat ért jogsértések felszámolását.
3. A munkavédelmi felügyelőség intézkedéseivel törekedjen a munkabalesetek kivizsgálási tevé-kenységének javítására, különös tekintettel a sú-lyos munkabalesetekre.
4. A munkavédelmi felügyelőség tartsa meg a jog-erősítések rendjét, a közigazgatási határidőket és tegyen hatékony intézkedéseket a bírságok be-hajtására.
5. A munkavédelmi felügyelőség a jogszabályok hatályosulásának visszaigazolása érdekében ké-szítsen éves összefoglaló értékelést a munkavé-delmi ellenőrzések tapasztalatairól, amit küld-jön meg az Igazgatóságnak.

• A 2012. évi kiemelten ellátandó feladatok

1. A munkavédelmi tartalmú ismeretekről foko-zott mértékű tanácsadással kell segítséget adni – különösen a mikro, kis- és középvállalkozások, a magánmunkáltatók részére –, hogy ismerethi-ány miatt ne történjen szabálytalan munkavég-zés, illetőleg ne következzen be munkabaleset vagy egészségkárosodás.
2. Az Mvt. 81/A. § (2) bekezdésében foglaltak alapján meghatározott feladatokkal kapcsolat-ban a részletes teljesítménymutatókat a mun-kavédelmi felügyelőségek részére a 2012. évre vonatkozó munkavédelmi szakmai teljesít-mény-célkitűzés tartalmazza.

• Az ellenőrizendő főbb tevékenységi körök, szak-mák, ágazatok

1. A munkavédelmi felügyelőség minél több olyan munkahelyen folytasson ellenőrzést, ahol zaj-jal, kéz- és karrezgéssel, veszélyes anyagokkal, keverékekkel, rákkeltő vagy mutagén anyagok expozíciójával járó tevékenységet folytatnak. Vizsgálja fokozottabban a kiemelt védelemre szoruló munkavállalók csoportjainak (fiatal-korúak, terhes, nemrégén szült, anyatejet adó nők és szoptató anyák, idősödők, megváltozott munkaképességűek, mozgáskorlátozott vagy egyéb testi fogyatékos munkavállalók) foglal-koztatási körülményeit.
2. A munkavédelmi felügyelőség fordítson foko-zott figyelmet a különösen veszélyes foglalkoz-tatási ágazatok ellenőrzésére, mint az építőipar, a mezőgazdaság, a feldolgozóipar, az egészség-ügy és a bányászat. Ezekben az ágazatokban váljék általánossá a kockázatértékelés, és ahol indokolt, a munkahigiéniés aktuális mérési ered-mények hiánya miatt jelen lévő közvetlen veszé-lyeztetés megszüntetése.
3. Legyen gyakoribb és következetesebb az ellen-őrzés az alvállalkozási konstrukciók észlelése esetén (például az építőipari ágazatban) a mun-kavédelmi felelősség kijátszásának visszaszorítá-sára.

(Megjelent a Nemzetgazdasági Közlöny 2012/2. számá-ban)

Szabványok

Munkabiztonságot érintő nemzeti szabványok közzététele:

(A Szabványügyi Közlöny 2012. februári száma alapján.)

FIGYELEM!

A szürke mezőben lévő szabványok angol nyelven kerültek kiadásra

Az idegen nyelvű szabványok címfordítása nem hivatalos fordítás, csak tájékoztatásul szolgál. A nemzetközi szabványok a bevezetéskor kapják meg a hivatalos magyar nyelvű címüket.

1	MSZ	15234:2012	Fürdőmedencék vízkezelése vízforgatással – Az MSZ 13690-1:1978 és az MSZ 13690-3:1989 helyett –
2	MSZE	24203-1:2012	Oktatási intézmények tervezési előírásai. 1. rész: Óvodák – Az MSZ 24203-1:2007 helyett –
3	MSZE	24203-2:2012	Oktatási intézmények tervezési előírásai. 2. rész: Általános iskolák – Az MSZ 24203-2:2007 helyett –
4	MSZE	24203-3:2012	Oktatási intézmények tervezési előírásai. 3. rész: Középfokú oktatási intézmények – Az MSZ 24203-3:2007 helyett –
5	MSZE	24203-5:2012	Oktatási intézmények tervezési előírásai. 5. rész: Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai nevelési-oktatási intézmények – Az MSZ 24203-5:2007 helyett –
6	MSZE	24203-6:2012	Oktatási intézmények tervezési előírásai. 6. rész: Kollégiumok, diákotthonok – Az MSZ 24203-6:2007 helyett –
7	MSZE	24205-1:2012	Előadó-művészeti létesítmények. 1. rész: Általános tervezési előírások – Az MSZE 24205-1:2009 helyett –
8	MSZE	24210-1:2012	Nevelési intézmények tervezési előírásai. 1. rész: Bölcsődék – Az MSZ 24210-1:2011 helyett –
9	MSZ EN	60519-6:2012	Villamos fűtésű berendezések biztonsága. 6. rész: Ipari mikrohullámú melegítőberendezések biztonsági előírásai – Az MSZ EN 60519-6:2003 helyett –
10	MSZ EN	60704-2-13:2012	Háztartási és hasonló jellegű villamos készülékek. A zajkibocsátás meghatározási módszere. 2-13. rész: Szagelszívók követelményei – Az MSZ EN 60704-2-13:2001, az MSZ EN 60704-2-13:2000/A1:2007 és az MSZ EN 60704-2-13:2000/A2:2009 helyett –
11	MSZ EN	61029-2-12:2012	Hordozható, villamos motoros szerszámok biztonsága. 2-12. rész: Metetvágó gépek követelményei
12	MSZ EN	62532:2012	Indukciós lámpák. Biztonsági előírások

Helyesbítés

MSZ EN 207:2010 Személyi szemvédő eszközök. Szűrők és szemvédők lézersugárzás ellen
A helyesbítés jelzete: EN 207:2009/AC:2011

MSZ EN 12254:2010 Lézermunkahelyek védőernyői. Biztonsági követelmények és vizsgálat
A helyesbítés jelzete: EN 12254:2010/AC:2011

Visszavont nemzeti szabványok

A Szabványügyi Közlöny 2012. februári számában visszavont munkabiztonságot is érintő szabványok:
MSZ-04-206-2:1981 Otthonok, szállások. Szociális otthonok tervezési előírásai
MSZ-04-206-5:1981 Otthonok, szállások. Munkásszállók tervezési előírásai

MSZ-04-206-7:1981 Otthonok, szállások. Öregek napközijotthona tervezési előírásai
MSZ-04-211:1988 Konyhák és éttermek. Tervezési előírások

Jogszabályok

Megjelent jogszabályok

1/2012. (I. 26.) NGM rendelet a rendezett munkaügyi kapcsolatok feltételeiről és igazolásának módjáról (Hatályos: 2012. 01. 27.) Hatályon kívül helyezte a rendezett munkaügyi kapcsolatok feltételeinek igazolására alkalmas iratokról szóló 1/2006. (II. 2.) FMM rendeletet.

3/2012. (II. 10.) NGM rendelet a Nemzeti Munkaügyi Hivatal létrehozásával kapcsolatos egyes miniszteri rendeletek módosításáról (Hatályos: 2012. 02. 11.) *Módosította – egyebek mellett – a keszonymunkákról szóló 6/1987. (VI. 24.) EüM rendeletet, a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény egyesbrendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 5/1993. (XII. 26.) MüM rendeletet, a foglalkozási betegségek és fokozott expozíciós esetek bejelentéséről és kivizsgálásáról szóló 27/1996. (VIII. 28.) NM rendeletet, a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről szóló 33/1998. (VI. 24.) NM rendeletet, a foglalkozási eredetű rákkeltő anyagok elleni védekezésről és az általuk okozott egészségkárosodások megelőzéséről szóló 26/2000. (IX. 30.) EüM rendeletet, az akkreditációs eljárás és követelményrendszer részletes szabályairól szóló 24/2004. (VI. 22.) FMM rendeletet, a rezgésexpozíciónak kitett munkavállalókra vonatkozó minimális egészségi és munkabiztonsági követelményekről szóló 22/2005. (VI. 24.) EüM rendeletet, a munkavállalókat érő zajexpozícióra vonatkozó minimális egészségi és biztonsági követelményekről szóló 66/2005. (XII. 22.) EüM rendeletet, a szociális és munkaügyi miniszter hatáskörébe tartozó szakképzések megszerzésére irányuló szakmai vizsga szervezésére feljogosított intézményekről szóló 9/2008. (VI. 28.) SZMM rendeletet, az egyéni védőeszközök megfelelőségét tanúsító, ellenőrző szervezetek kijelölésének és bejelentésének részletes szabályairól szóló 17/2008. (XII. 3.) SZMM rendeletet, az egyéni védőeszközök követelményeiről és megfelelőségének tanúsításáról szóló 18/2008. (XII. 3.) SZMM rendeletet, a munkavédelmi jellegű bírságok pályázati, valamint információs célú felhasználásának részletes szabályairól szóló 32/2009. (XII. 23.) SZMM rendeletet, a munkabiztonsági szakértői tevékenység gyakorlására irányuló engedélyezési eljárás során fizetendő igazgatási szolgáltatási díjakról szóló 14/2010. (IV. 28.) SZMM rendeletet, a harmadik országbeli állampolgárok magyarországi foglalkoztatásának engedélyezéséről szóló 16/2010. (V. 13.) SZMM rendeletet.*

7/2012. (II. 15.) NFM rendelet a vasúti járművezetői engedélyről és a vasúti járművezetői tanúsítványról szóló 22/2010. (XII. 20.) NFM rendelet módosításáról (Hatályos: 2012. 02. 23.)

9/2012. (II. 15.) NFM rendelet a vasúti járművek üzembehelyezése engedélyezéséről, időszakos vizsgálatáról és hatósági nyilvántartásáról szóló 31/2010. (XII. 23.) NFM rendelet módosításáról (Hatályos: 2012. 02. 23., 2012. 04. 01.)

10/2012. (II. 15.) NFM rendelet a vasúti közlekedés biztonságával összefüggő munkakört betöltő munkavállalók szakmai képzésének és vizsgáztatásának, a vasúti vizsgaközpont és képzőszervezetek működésének, a képzési engedély kiadásának, továbbá a vasúti járművezetői gyakorlat szabályairól szóló 19/2011. (V. 10.) NFM rendelet módosításáról (Hatályos: 2012. 02. 23.)

Egy munkabaleset tanulságai

Ismét szabálytalan fadöntés

Évente 6-8 halálos kimenetelű baleset fordul elő – fadöntéskor – a 15/1989. (X. 8.) MÉM rendelettel kiadott Erdészeti Biztonsági Szabályzat előírásainak figyelmen kívül hagyása miatt.

A munkabaleset előzményei, tényállás

Az egyik erdőgazdaság területi erdészete egy erdőrészen erdőfelújítást tervezett. Az állomány alatti erdőfelújítás egyik lépése a kitermelés. Az erdőgazdaság a kitermelésre szerződést kötött a nagy gyakorlattal rendelkező K. R. egyéni vállalkozóval. A megállapodás alapján K. R. három munkatársával I. K., A. S. és R. A. ment ki az erdőrészletbe. A munkáltató a napi munkafolyamat beindítását követően a következő erdőrészletbe ment, hogy kijelölje a közelítő útvonalakat, azaz azt az utat a fák között, amelyiken a kidöntött fát a tárolóhelyre lehet a közelítő traktorral vontatni.

Az eligazítást követően A. S. a rakodón „tetőn” dolgozott, a kihúzott fákat szabta méretre (rönk vagy tűzifa), majd ezeket rakta sarangba. I. K. a kidöntött fákat húzta ki a „tetőre” az MTZ típusú traktorral. R. A. lent a vágási területen a fákat döntötte és segítette a közelítő traktorra akasztani.

A munkavégzés során R. A. egy kb. 40 cm átmérőjű juharfát döntött ki, ami a dőlése során fennakadt a tőle kb. 6 m-re lévő másik fán. Miután a törzset teljesen átvágta, a juharfa 40°-os szögbe megdőlvén támaszkodott fel. Nem várta meg, hogy I. K. a kihúzógéppel elérjen a rakodóról, és a fennakadt fát a csőről segítségével lehúzza, hanem a fennakadt fa levételét a támasztó fa kidöntésével oldotta meg. Amikor I. K. a közelítő géppel elindult lefelé a vágási területre, hallotta recscenni a fát. Leérve kiszállt a traktorból és hallotta a motoros fűrész hangját, amely alapjáraton üzemelt, de nem látta R. A.-t sehol. A motorzúgás hangját követve odament a fennakadt fához, amely addigra ledőlt, és megtalálta az alatta hason fekvő férfit. R. A. a földön feküdt, a juharfa a jobb lapockája és bal válla vonalában volt rajta, kinyújtott jobb keze mellett a földön –

alapjáraton üzemelt – a motoros láncfűrész. I. K. szólt A. S.-nek, hogy R. A-ra rádólt a fa. R. A. ekkor már életjeleket nem adott. A fát I. K. vágta le róla, és a fél óra múlva kikerkező mentő orvosa csak a halál beálltát tudta megállapítani.

A munkabaleset észlelése, a belső információ

A mentők és a rendőrség értesítése után I. K. telefonált K. R. vállalkozónak. A rendőrség helyszínelői a mentőkkel közel egy időben érkeztek ki az erdőrésztbe. A vállalkozó a balesetről értesítette az erdőgazdaság illetékes vezetőjét, aki a munkavédelmi szakemberükkel fél órán belül a helyszínre érkezett. A vállalkozó nem foglalkoztatott munkavédelmi szakembert, így az erdőgazdaság létszámában lévő erdő- és természetvédelmi-mérnöki, valamint munkavédelmi mérnöki képesítéssel rendelkező munkatársával kötött szerződést a súlyos munkabaleset kivizsgálására.

A kivizsgálással megbízott szakember értesítette a baleset helyszíne szerint területileg illetékes Megyei Kormányhivatal Munkavédelmi és Munkaügyi Szakigazgatási Szervének Munkavédelmi Felügyelőségét. A Munkavédelmi Felügyelőség felügyelője két órán belül bekapcsolódott a vizsgálatba.

A munkabaleset kivizsgálása

A helyszínelést végzők a helyszínelés során, külön-külön készítették helyszínrajzot, melyen rögzítették a vágási területet, a döntési irányt, a közelítő traktor útvonalát, a sarangolás helyszínét. Fényképfelvételeket készítettek a kidöntött fák helyzetéről, a közelítő traktorról és a farönk kötözésére szolgáló láncról és acélsodrony kötélről, a csörlőről, valamint a balesetet szenvedett R. A. által használt motorfűrészről.

Ellenőrizték az MTZ-t vezető I. K. erőgép-vezetői, valamint A. S. és R. A. motorfűrész-kezelői jogosultságát. Feljegyezték a terepfedezetet és az időjárási viszonyokat is.

A kivizsgálás megállapításai

A személyi tényezők

A munkavállalókat, így a munkabalesetet szenvedett munkavállalót is szóbeli megállapodás alapján foglalkoztatta az egyéni vállalkozó. A munkavállalók munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmassági orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről szóló 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet szerinti időszakos munkaköri alkalmassági orvosi vizsgálaton nem vettek részt.

A balesetet szenvedett munkavállaló, R. A. sem fakitermelői, sem pedig motorfűrész-kezelői jogosultsággal nem rendelkezett. A. S. szintén motorfűrész-kezelői jogosultság nélkül végezte a darabolást a motorfűrészszel. A közelítő traktor vezetésével megbízott I. K. OKJ 31 6280 03 számmal jelölt tanfolyamon csörlős és markolós közelítőgép kezelésére szerzett jogosultságot.

[Jelenlegi képzés az OKJ 31 623 01 1000 00 00 azonosító számú Erdészeti Szakmunkás, ezen belül részszakképzés az 1685-06 azonosító jelű erdészeti erő- és munkagépmodul, a 31 623 01 0100 31 03 azonosító számú, Fakitermelő, és a 31 623 01 0100 21 03 azonosító számú, Motorfűrész-kezelő. A motorfűrész-kezelő fakitermelési munkát nem végezhet!]

Egyéni védőeszköz

A munkáltató az Mvt. 56. §-ában foglaltakat figyelmen kívül hagyva, írásban nem határozta meg az egyéni védőeszköz-juttatás rendjét. A munkavállalók részére csak lejárt védősisakot és védőkesztyűt biztosított. Nem juttatta részükre az Erdészeti Biztonsági Szabályzat 2. függeléke szerinti egyéni védőeszközöket.

Fadöntés motorfűrészszel:

- erdészeti védősisak, ipari védősisak;
- arcvédő fültok vagy füldugó;
- védőkesztyű, bélelt védőkesztyű;
- évszaknak megfelelő zárt, testhez simuló védőruha, vízhatlan kabát;
- évszaknak megfelelő csúszásgátló talpú orrmerevítő bakancs, vagy bőr, vagy gumi, vagy műanyag csizma.

Fültok helyett ismeretlen csillapítású füldugót használtak a munkavállalók.

A munkaeszköz(ök)

R. A. a baleset bekövetkezése időpillanatában STIHL gyártmányú MS 362 C-Q típusú 3,4 kW teljesítményű láncfékkel rendelkező benzinmotoros motorfűrészszel használt. A motorfűrészszel egy évvel a baleset előtt vásárolta a vállalkozó. Bár a munkaeszköz nem játszott szerepet a baleset bekövetkezésében, a vizsgálata megtörtént, biztonságtechnikai szempontból nem volt kifogásolható. A gépkönyv adatai szerint a zajszint teljesítménye 114 dD(A), amely indokolta volna az MSZ EN 352-1 szabvány szerinti megfelelő fültokot.

Az MTZ 50-es alapgépet mint acélköteles közelítő berendezést alkalmazták. Részletes vizsgálatára nem került sor, tekintettel arra, hogy a baleset bekövetkezésében közrehatása nem volt.

A munkakörnyezet

A baleset időpontjában 5-7 °C volt a hőmérséklet, az égbolt napos, 15-20 km/h sebességű, északnyugati irányú szél fújt. A vágástér és a rakodótér távolsága kb. 120 m, szintkülönbség kb. 5-6 m, azaz a lejtés a vágástere területen nem haladta meg a 10%-ot. A talaj avarral borított egyenletes. Botlásveszélyt jelentő kövek, sziklák nem álltak ki a talajból. A terep helyenként bozotos, közvetlen a vágás helyén sem bozót, sem talajjegyetlenség nem befolyásolta a munkavégzést.

Egyéb dokumentációk

A közelítő traktor vizsgálata a közúti járművek forgalomba helyezésének és forgalomban tartásának műszaki feltételeiről szóló 6/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendeletben foglaltak alapján megtörtént.

A munkáltató a láncfűrészek vizsgálatáról bemutatott dokumentuma az időközben visszavont MSZ EN ISO 11681-1:2007 Erdészeti gépek. Hordozható láncfűrészek biztonsági követelményei és vizsgálata tárgyú szabványt tartalmazta.

A tevékenységgel összefüggésben

A munkáltató

Azzal, hogy a fa döntését, illetve a fa darabolását motorfűrészszel arra jogosultsággal nem rendelkező munkavállalóval végeztette, a munkáltató megszegte a 15/1989. (X. 8.) MÉM rendelettel kiadott Erdészeti Biztonsági Szabályzat 3.2.2., 3.2.20. pontjaiban foglaltakat.

„3.2.2. A fa döntését motorfűrészszel egy személy is végezheti, ha a dőlésirányítás módja nem teszi szükségessé kiegészítő alkalmazását. Döntőgépből munka közben csak a gépkezelő tartózkodhat. A fádöntéshez szükséges képesítési előírást az 1. sz. függelék tartalmazza. (11. Döntés, gallyazás, darabolás motorfűrészszel 71. sz. motorfűrészkezelő bet. m.)”

„3.2.20. Fádöntést csak - legalább hathónapos folyamatos szakmai gyakorlattal rendelkező erdészeti szak- vagy be-tanított munkások végezhetnek. A hathónapos gyakorlási idő alatt a munkavezető, vagy gyakorlott szakmunkás állandó felügyelete alatt szabad csak irányított döntést végezniük.”

A balesetet szenvedett munkavállaló

A balesetet szenvedett munkavállaló megfelelő képzése nem lévén megszegte a fennakadt fa levételének legalapvetőbb biztonsági szabályait, melyet az Erdészeti Biztonsági Szabályzat 3.3.1., 3.3.7., pontjai tartalmazzák.

„3.3.1. Fakitermeléskor a fennakadt fát - a 3.3.2-3.3.6. pontokban meghatározott módszerek közül, az adott helyzethez alkalmazható legveszélytelenebbel - azonnal, de legkésőbb a munkaidő végéig le kell venni. A levételig csak a fennakadt, illetve a tartó fa magasságának a kétszeresét elérő sugárral vont körnek megfelelő veszélyes körzeten kívül végezhető bármilyen tevékenység - kivéve a levétellel kapcsolatos munkát. A levétellel foglalkozók is csak a fa fennakadt törésénél tartózkodhatnak. A fennakadt és a tartó fa alá nem szabad menni. Ha a levételt azonnal nem lehet megoldani, a vágásvezető erdész a fennakadás helyét köteles a vágásterületen munkát végző valamennyi személlyel közölni és a fennakadt fa veszélyes körzetéből mindenkit kitiltani. Ha a fennakadt fa közelében közforgalmú vagy turista út vezet, a levételig az útnak, illetve az erdőnek a fennakadt fa felőli részén a következő

feliratú táblát kell elhelyeznie: „Vigyázat! Fennakadt fa miatt balesetveszély! Kérjük veszélyelhárításig a kerülőút használatát!”

„3.3.7. Biztonsági okok miatt tilos a fennakadt fa levételét megkísérelni:

- a) másik fa rádöntésével;
- b) a tartó fa kidöntésével;
- c) ledarabolással, kivéve a 3.3.2. pontban engedélyezett esetet.”

„3.3.2. A 15 cm-nél vékonyabb töátmérőjű, fennakadt fát a ledarabolásos gyéritésre kiképzett és azt az FM gépkezelői jogosítvánnyal igazolni tudó munkások a fa ledarabolásával is levehetik.”

Helyesen járt volna el a balesetet szenvedett munkavállaló, ha a fennakadt fa levételi szándéka előtt tájékoztatta volna a munkáltatóját, vagy a helyszínen munkavégzést irányító munkatársát, I. K.-t, a közelítő traktor vezetőjét.

Lehúzáskor a fennakadt fát – vigyázva arra, hogy a törész ne akadjon el a tuskóban – a traktorral a törzset tompa szöget lezáró irányba kellett volna lehúzni. A lehúzáshoz a biztonságos munka feltételeit kielégítő hosszúságú, de legalább 5 m-es, kellő szakítószilárdságú láncot vagy sodronykötelet kellett volna használni. A láncot vagy kötelet a fennakadt fa tő felőli végére kellett volna felkötöni.

A munkabaleset oklángolata

- A megfelelő képzés nélküli R. A.-t a munkáltató fakitermeléssel bízta meg.
- A juharfa a döntéskor fennakadt a tőle 6 m távolságban álló fán.
- A megfelelő képzés nélküli R. A. nem tájékoztatta a munkahelyi vezetőt a levételi szándékról.
- A levételt a tartó fa döntésével kívánta elősegíteni.
- A tartó fa a saját és a fennakadt fa tömegétől az előre meghatározott döntési irányba, az enyhe lejtés irányába dőlt.
- A fennakadt fa elszabadult és a veszélyes térben maradt R. A.-ra zuhant.
- A munkavállaló a rázuhant fától a helyszínen életét veszítette.

A munkáltató intézkedése a hasonló munkabaleset megelőzése érdekében

- A vágási tevékenységének felfüggesztése.
- A munkabaleset tanulságainak széles körű ismertetése.

A Megyei Kormányhivatal Munkavédelmi és Munkaügyi Szakigazgatási Szervének Munkavédelmi Felügyelőség intézkedése

A jogsértő munkavégzést folytató munkáltató munkavédelmi bírsággal sújtása.

Olvasóink kérdezték – mi válaszolunk

Kérdés:

Hogyan kell értelmezni, illetve alkalmazni a kockázatértékelések elkészítésére vonatkozó módosító szabályozásokat?

Pl. eddig évente szükséges volt a felülvizsgálat. Ha valaki tavaly elvégezte a felülvizsgálatot, és van erről egy kétoldalas jegyzőkönyve, akkor most milyen teendője van, ha az eredeti kockázatértékelés pl. 2005-ben készült?

Válasz:

Mvt. 54. §

”(3) A munkáltató a kockázatértékelést, a kockázatkezelést és a megelőző intézkedések meghatározását – eltérő jogszabályi rendelkezés hiányában – a tevékenység megkezdése előtt, azt követően indokolt esetben, de legalább 3 évente köteles elvégezni. ...

(5) A kockázatértékelés eredményeként a munkáltató felelősége legalább a következők dokumentálása:

g) a kockázatértékelés elkészítésének tervezett következő időpontja;

(7) Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés érdekében a munkáltató köteles

a) a szükséges utasításokat és tájékoztatást a munkavégzést megelőzően a munkavállalónak megadni;

d) új technológiák bevezetése előtt kellő időben megtárgyalni a munkavállalókkal, illetve munkavédelmi képviselőkkel bevezetésük egészségre és biztonságra kiható következményeit;

g) biztosítani a védőeszközök rendeltetésszerű használhatóságát, védőképességét, kielégítő higiénés állapotát, szükséges tisztítását, karbantartását, javítását, pótlását;

h) teljes felelősséggel megtenni minden szükséges intézkedést a munkavállalók biztonsága és egészségvédelme érdekében, figyelembe véve a változó körülményeket is, valamint törekedve a munkakörülmények folyamatos javítására;

i) a munkabiztonsági szaktevékenységnek, illetve munkae egészségügyi szaktevékenységnek minősített feladatok ellátásáról az e törvényben meghatározott módon gon-

A Munkavédelem szaklapunkban közzétett szakcikk és az egyes esetekre, kérdésekre adott válaszok Olvasóink munkavédelmi tájékoztatásában kívánnak segíteni. A kérdésekre adott válaszok a szerzőnk rendelkezésre álló információk alapján kialakított egyéni szakmai véleményét tükrözik. A teljes tényállás ismeretében személyesen nyújtandó jogi tanácsadás eltérő szakmai véleményhez vezethet, ezért az értelmezésbeli különbözőségekről Kiadónk felelősséget nem vállal.

doskodni és az előírt feladatok ellátására e törvényben meghatározott személyt, illetve szervezetet biztosítani.

(9) A munkáltató a kockázatértékelést követően, annak megállapításait figyelembe véve, a feltárt kockázatok kezelése során határozza meg a védekezés leghatékonyabb módját, a kollektív, műszaki egyéni védelem módozatait, illetve az alkalmazandó szervezési és egészségügyi megelőzési intézkedéseket.”

Amennyiben az évenkénti felülvizsgálat 2011-ben megtörtént, akkor három év elteltével, 2014-ben kell legközelebb a kockázatértékelést elvégezni, és a megelőző intézkedéseket meghatározni. Ez alól csak az a kivétel, ha az Mvt. 54. § (3) bekezdésében nevesített, „indokolt eset”, azaz a technológiában, a munkakörülményekben stb. következik be változás, illetve változtatás. Ez szükségessé teszi a kockázatértékelés újbóli elvégzését.

Tehát a **legutolsó** felülvizsgálat **időpontjától számított három éven belül kell elvégezni a kockázatértékelést.**

Kérdés:

Ha valaki 2010-ben készítette el a kockázatértékelést, akkor neki csak 2013-ban kell újat készítenie?

Válasz:

Nem, ha 2011-ben megtörtént a felülvizsgálat, akkor 2014-ben, az előzőek szerint szükséges új kockázatértékelést készíteni. Ha nem volt felülvizsgálat, akkor valóban 2013-ban kell azt megtenni.

Kérdés:

Mit kell újrakészítésen érteni, ha az elmúlt években semmi nem változott?

Válasz:

Abban az esetben is szükséges az új kockázatértékelés, ha nem volt változás. Alapnak jó a régi, de csak akkor, ha a vonatkozó jogszabály, szabványi háttér nem változott – ami azonban nem valószínű. Mindig az aktuális előírásoknak való megfelelést kell vizsgálni, tehát kiinduló alapnak jó a régi, de ki kell egészíteni.

Munkavédelem X. évfolyam,
harmadik szám, 2012. március
Kiadja a Fórum Média Kiadó Kft.
1145 Bp., Szugló u. 52-54.
Tel.: 273-2090 Fax: 468-2917
Felelős kiadó: Gyórfi Nóra, ügyvezető igazgató
Szerkesztő: Nagy Réka
HU ISSN 1785-9182
Előfizethető a kiadónál.
Hirdetések felvétele:
Tel.: 273-2090 Fax: 468-2917,
E-mail: forum-media@forum-media.hu
Internet: www.forum-szaklapok.hu
www.forum-media.hu
Nyomdai kivitelezés: Prime Rate Kft.

FORUM

